

دواشهوه کانی ژیا نی قهزافی له ما نه کدا ... س دیق س عید وا ندزی

ته مه نی دیکتاترو سته مکاره کان، هرچه ندر ژیت، هرچه ند بخایه نت، ژگارک دت له بهردهم ق و توو هی جه ماوهر خیان ناگرنوک تایان پد توده چنه زب دانی م ژوو. سهرده مانک عراقیه کان، خونیان به ووخانی به عسو سهدامهوه ده بینی. سهره نجام ئه و خه ونه هاته دیو چاره نووسی سهدامان بینی چن بوو؟ له کو خی هشاردابوو؟ له کات کدا خی به قاره مانو بهرگریکاری دهروازهی ژه هاتی عهره ب دهزانی.

لافی ئه وهی لده دا، که ککان به ککان، شه ی دوزمنه کانی دهکات. یه کک له سیفه ته هاو به شه کانی دیکتاترو سته مکاره کان ئه وه یه، که بهرام بهر گه له که یان جه لادکی گه وره نو کاتیکیش ووبه ووی هه شکی دهره و ده بنه وه، هنده بوده هه ترسنک و لاوازو ب دهسه هاتن، که مر ف گومان دهکات له وهی که ئه وانه هه مان ئه و سهرکردانه بن که ژگارک به ئاگرو ئاسن، گه له که یان ده کوشتو مر قیان به جه ره ها شه وهی ه قیان نه ئازار ده دا. قهزافی خی به پشه وهی گهلانی ئه فریقی دهزانی. گاته ی به سهرک و هاتان ده کرد. له نو با هخانه ی نه ته وه یه کگرتووه کان، وتاری ده داو هه شه ی ده کردوو کاغزی وتاره کانی ده دیو فده دا، که چی بینیمان له توننکی ئاووئاوه، وهک جورج خی هشاردابوو. کات دهستگیرکرا، مردمندا نی لیبیا گاته یان پده کرد.

ئه گهرچی ب م ژوو به ویتزدانه وه ده ب دان به و استیه دابنن، که قهزافی وهک سهدام نه بوو. ئه و ته نها له ووی سیاسیه وه نه یارانی ده کوشتودژ به بیروباوه یان ده وه ستایه وه. به ام له ووی کارگهی ئابوورییه وه، خزمه تکی زری لیبیه کانی کرد له هه موو و وک هوه. به در ژایی ههزار و چوار سهد کیل مه تر، ئاوی له ده ریای ناوه است ب بیابانه وشک و گهرمه کانی دوورترین ناوچه ی باشووری لیبیا هه نا بوو.

ب ئه وهی له ووی کشتوکا یو گه شتوگوزاری، هاوو هاتیان سوودی ل ببینن. تا اده یه کی زری گرفتی ب کاری نه بوونی شو نی نیشته

جـبوونی چاره سهرکردبوو. بهـام ئهـوهی لهـوانه ههـمووی بهـهـدارتره ئازادییه. مـرـق باههـمووشتـکیشی ههـبـت، که ئازاد نهـبوو بایهـخی چییه. قهـزافی، که بـ ماوهی چلودووسا (1-9-1969 تا کو 20-10-2011)، فهـرمانـهـوایی لیبیای کرد، خهـسـهـتی کهسیهـتیو کـمهـایهـتیانیه سهری ههـبوو. بـنـمـوونه: ئهـو جلو بهـرگانهی لهـبهـری دهـکرد، ههـمووی بهـنـهـخشی کیشوهری ئهـفریقیا نهـخشـنـرابوون. پاسهـوانهـکانی ههـموویان ژن بوون. بهـدرـژایی ماوهی دهـسهـاتی ئازی نهـبوو پـیـیـبوـترـت سهرـکـهـبهـکو ههـمو گهـلی لیبیاو دامودهـزگاکانی وـلات، بهـدهـستهـواژهی (برای سهرکردهی شـشـانـگیان دهـکرد). ئهـو لهـپایتهـختی لیبیا لهـژـر چادرـکـدهـمایهـوهـو دیدارهـکانی کـدهـخت.

سهر لهـودابوو بـ ههـروـلاتـکـسهـفهـری بکردایه، دهـبوو ئهـو چادرهـی پـبـوایه بـ دانیشن. ئهـمانهـو زـر خاسیهـتی دیکهـی سهری ههـبوون. بهـداخهـوه دواي قهـزافی بارودـخی لیبیا نهـک ههـر نهـگـا، بگرهـئـستا وـرانهـیهـک و گهـهـلاوژـیهـک لهـو وـلاتهـهـیه، کهس بهـکهس نییه. رـمانی (دواههـمین شهـوی سهرـکـهـجهـزائیری (پاسهـمین خهـزرایه) باسی شـشـهـکهـی لیبیاو دوا ساتهـکانی تهـمهـنی قهـزافی دهـکات. کاتـهاووـاتیانی لیبیادهـستیان بهـاپهـین کرد.

ئهم بـمانه کهله دهـمی کهسی یهـکهـمی تاکهـوه ووداوهـکان دهـگـاـتهـوه پـاـهـوانهـکهـی ههـرخودی قهـزافی خـیهـتی. ئهـو کاتانهی لهـگهـ بهـشـک لهـکهسه نزیکهـکانی که پـشـترله گهـی لهـدهسهـات بوون، لهـقوتابخانهیهـک، له ترسی شـشـگـهـکان و بـردوومانهـکانی هاوپهـیمانان خـیان هشارداوه. تهـنانهـت نووسهـری بـمانهـکه ناوی ههـمان ئهـو کهسانهـی له کارهـکتهـرهـکانی بـمانهـکهـی ناوه، که بهـشـک بوون له دارودهـستهـی قهـزافی. وهـک: (ئهـبـوبهـکریونس جابر، که وهـزیری بهـرگری بوو، موختهـسمومهـنسور که کوـهـکانی خـی بوون، ههـروهـها ژنه پاسهـوانهـکانیش، موقهـدهـم تورید) و گهـلـک کارهـکتهـری تر. قهـزافی که پـشـتر ئهـو ههـموو دهسهـاتی ههـبووه، ئیدی ئـستا سهرـکـکه له ههـموو کهسهـکانی دهـوربهـری بهـگومانه. ئهـو خـیا دهـکاتو دهـگهـتهـوه ئهـو ساتانهـی مولازمی یهـکهـم بووه و دواتریش کوودهـتایهـکی سهربازی له دژی شائیدریس سهـنووسی بهـرپا دهـکاتو دهـبـته سهرکردهی شـشـی لیبیا.

قهـزافی له بـتهـکنیکی فلاشباکهـوه ئهـو ساتانه دـنـته بهـرچاوی خـی، که تیایدا سهرکردهی لیبیهـکان بووهـوبه دیدی خـی ههـمیشه لهـنـوودهـروونی لیبیهـکان دابوو. بـیه ناتوانـباوهر بهـوه بهـنـکه ئـستا له چ باردـخـک دایه. چـن له ترس یاخی بووان خـی هشارداوه.

هنگه ئه وه ئه وه ييه پا وه واني مانه كه ب ابردوو، هه وه بكت ب له ياد كردني ئستا. ئستايه كه وه يه يه كي ديكه جياواز له ابردوو هه يه. به ده رب ين كي تر، قه زافي ب يه ده گه ر ته وه ابردوو، تا وه واقيعه له ياد بكت كه ئستا تيايدا ده ژيت. ئه و چونكه ب ماوه ي چلو دوو سا به به رده وامي له وانگه ي خي براي سه ركرده ي شش بوو، چن ده ب ئستا به ترس كي ز ره وه له ژياني خي له قوتا بخانه يه ك خي هه شار ب دات.

قه زافي ده ت: (ليبيا به ب من نه گبه تيه كي ب ناوو ئايينده ييه). ديكتا ته ره كان چونكه نيشتمان و گه له كه يان بچووك ده كه نه وه له كه سيه تي خي يان، ئيدي واهه ست ده كه ن، به نه ماني ئه وان نيشتمان نيش نام ن ت، چاره نووسي گه ليش ناديار ده ب ت. ب يه به رده وام هه وه ده دن، ئه وديگايه له م شكي هاوو اتيا ني و ته كه يان بچه سپ ن. ترس ك دروست ده كه ن، كه هه ر كا ت ئه وان نه مان نيشتمان نيش نام ن. له كا ت كدا به ه ي ئه وان وه سا ن كي ز ره شك ي نيشتمان نه ماوه. له وانگه يه وه يه ك له نزيكه كان ي قه زافي ده ت: (هه رچه ند ده كه م ناتوانم ليبيا يه ك به نمه به رچاوي خ م تي تيدا سه ر ك نه بيت) ياخود ده ت: (من له ژياني سياسيم هه رچيم كردوو ب ت بوو نه ك ب نيشتمان) ئه و شوناسه ب تاك، به ش كي گه وره ي شوناسي مر قه كانه له و تا ته سته مكاره كاندا.

شوناس ك كه هه ميشه خي به بچووك و زه ليل ده بين ت له به رامبه ر ده سه ات و هه يمه نه ي سه ر كدا. ئه وه ش ده ره نجامي هه موو ئه و ترسو سامه يه، كه له د و ده رووني تا كه كان، له كار دانه وي سته مكرديان دروست ده ب ت. ترس له جه لادو سته مكاريش ك تايي نايه ت ئه گه ر وه ك (جوبران خه ليل) له كت بي (په يامبه ر) دا ده ت: (سه ره تا ده ب ترسي ناخمان بشك نين، ياخود گه ر بمانه و ته ختي سه ر ك كي سته مكار ب ووخ نين، ده ب سه ره تا ديواره كان ي ناخمان ب ووخ نين). پا و فر ريش له په رتوو كي (پ داگ گي سته مل كراوان) ده ت: (تراژيدي ترين د خي سته مكار ي ئه وه يه، كه سته مل كراوان له سته مكار يه كه يان ا د ن و خه يا ي ئه وه ده كه ن ئه وان هه ر له ئه زه له وه به و ش وه يه ژياون). ئيدي كه مر ق له گه جه لاده كي اهات، ئه وا ده ب ته قوربان يه كي هه ميشه يي.

كه ئه مه ش دوا تر پكي د خي سته مكار يه. به ام ده ب ئه وه بزانيان سه ره نجام سته مكاره كان له ناو ده چن. يه ك كي ديكه له خه سه تي سته مكار نه رجسيه ته. واته خ خ شوستن و خود گه را يي تا اده ي خوا يي بوون. ئه وان واهه ست ده كه ن، ه ز كي ناديار و ئه زه لي ب هه تايه، ئه و

دهسه لاتهی پداون. یاخوود بوونی ئەوان نیعمەتکی خودایە بـ گەلەکه‌یان. بـیه‌هەند کات خودگه‌راییان ده‌گاته‌ ئاستێک که‌خـیان له‌ سه‌رووی مرڤه‌کان ده‌بیننه‌وه‌. قه‌زافی له‌و ئمانه‌دا ده‌ت: (من موسابووم له‌ شاخه‌کان هاته‌ خواره‌وه‌ به‌ام له‌ بـی له‌وحی شه‌ریعه‌ته‌کان، کتـبی سه‌وزم پـ بوو!) یه‌کێک له‌و تایه‌تمه‌ندیانه‌ی په‌یامبه‌رانی پـ ده‌ناسرڤنه‌وه‌ له‌ وانگه‌ی بـ وادارانـه‌وه‌، په‌رچوووه‌. که‌جیا یان ده‌کاته‌وه‌ له‌ مرڤی ئاسایی. قه‌زافیش خـی به‌ موسا ده‌چوڤنـت و ه‌نگه‌ گه‌له‌که‌شی به‌شوڤن که‌وتووانی فیرعه‌ون زانیبـت. به‌ام قه‌زافی نه‌یتوانی وه‌ک موسا فیرعه‌ونه‌کان له‌ناوبه‌رـت. به‌کو ئەو کـماره‌ی به‌ خه‌یاـی خـی بـ گه‌له‌که‌ی دامه‌زراندبوو، هه‌روه‌ها دوای هه‌موو ئەو ده‌سکه‌وتانه‌ به‌ تـگه‌یشتنی خـی، ئـستا چی ده‌بینـت؟ خیا نه‌تی گه‌له‌که‌ی.

هه‌گه‌ انـه‌وه‌ی نزیکه‌کانی. بـگومان قه‌زافی ئەوکاته‌ی بـه‌ری لیبیاش بوو، به‌رده‌وام خـی وه‌ک رزگارکه‌ری ئەفریقیه‌کان و عه‌ره‌ب ده‌بینی. ئەمه‌ تـگه‌یشتنی به‌ شـکی زـری سه‌رکرده‌ و دیکتاتـره‌کانی عه‌ره‌ب بوو. کاتـیکیش که‌وتنه‌ به‌ر ڤوتووـه‌یی گه‌له‌که‌یان، ئیدی له‌ په‌نها ترین و ڤـزه‌وه‌ نترین شوڤن خـیان هه‌شارده‌ده‌ا. هه‌موومان بینیمان سه‌ددام و قه‌زافی له‌ کو ڤـ دـزرانه‌وه‌. ئەو ئمانه‌ که‌ پاـه‌وانه‌که‌ی هه‌رخودی قه‌زافی خـیه‌تی، دوا یین ساته‌کانی ژیا نی قه‌زافی باسده‌کات کاتـ له‌ ترسی یاخی بووان خـی هه‌شارداوه‌. تا کو دواتر له‌ وشوڤنه‌ ده‌رده‌چنو له‌ کـتاییشدا له‌ تونـڤـکی تاریکو لاچپ ده‌یدـزنه‌وه‌و سه‌ره‌نجام به‌ شـوه‌یه‌کی زـر کـمیدیا نه‌ ده‌یکوژن.

به‌ بـوای من په‌یامی ئەو ئمانه‌ هه‌رته‌نها بـ خوڤنه‌ر نییه‌، به‌کو بـ هه‌موو ئەوسه‌ر که‌ سته‌مکارانه‌یه‌، که‌ هه‌رگیز کورسی فه‌رمانه‌وایی جـ نا هـن و گه‌له‌که‌یان ده‌چه‌وسڤنه‌وه‌. کاتـیکیش ڤووبه‌ ڤووی دوژمنـکی ده‌ره‌کی ده‌بنه‌وه‌، هـنده‌ ترسـڤـبووده‌ن، شوڤن نامـنـ خـیا نی لـ هه‌شار نه‌ده‌ن. له‌ کـتاییدا ده‌مه‌و ڤه‌یڤـک له‌ باره‌ی وه‌رگـڤـانی کتـبه‌که‌وه‌ بـم. ئەو کتـبه‌ به‌ زمانـکی کوردیانه‌ی یه‌کجار ڤه‌وان و پاراو وه‌رگـڤـدراوه‌. وه‌گـڤـانـک که‌ یارمه‌تی خوڤنه‌ر ده‌دات بـ گرـو گـڤ له‌ ناوه‌ ڤکی ئمانه‌که‌ بگات. دیاره‌ ئەمه‌ش به‌هـی وه‌رگـڤـی کتـبه‌که‌یه‌ که‌ یه‌کـکه‌ له‌ وه‌رگـڤـه‌ به‌ تواناو لـها تووه‌کانی دنیای وه‌رگـڤـانی ئـمه‌ و تا ئـستا چه‌ندین کتـبی بـ زمانی کوردی وه‌رگـڤـاون.

وهرگځاني نازاد بهرنجی/ بڼاوکړاوهی ټنډه ۲۰۱۷.

* له میانې خوځندهوې پېښه کی ټمانه که، هه ستم به ووه کړد که سا ی له دایکبوونی نووسره که که ۱۹۹۵ نووسراوه، هه ټنه ټ. چونکه له گه به رواړه کانی دیکه یه ناگرته وه.

عابدو ا سـ مان (مشخـ) ۲۲
کتـب و نا میلکـی خی چاپ دـکات

[illegible]

ناوی کتّاب با بّات تیراژ ژماره‌ی لایحه‌ها

- ۱- لڙڪر دووڪو ڪي ڏاڏا بيرا وري ۲ ۱۱۲
- ۲- دوا جا رڌ بم به نيرڦا نا چير ڪ ۲ ۴۹
- ۳- لڙڪي ناي خون و سڀري وش ڪم ۲ ۲۷۴
- ۴- ما نيفيستي ڏاڏي ڪري ڪاري نووسين ۲ ۴۳
- ۵- از ڏاڏا ڏاڏا ڏاڏا نووسين ۲ ۳۱۵
- ۶- پا نڙ ڇرڪ ڏاڏا ڏاڏا - وڙڪ ڏاڏا ۲ ۱۲۲

- ۷- تریشقی و ش و لزمی توو یی شاعر ۲۵۰
- ۸- یشتن لژر سب ری جوانی ژاندا شاعر ۲ ۱۶۹
- ۹- چ لک یی گشت سب ینان ئ جریو ین مندا ین - و رگ یران ۲ ۶۹
- ۱۰- سروود کر کاریی کان سروود ۲ ۹۳
- ۱۱- بارانی و ش سوور کان شاعر ۲ ۲۸۶
- ۱۲- وانینک ل شانی ک ن دیی ل ک ین و ۲ ۱۶۱
- ۱۳- دوو شان نامی ماریا ئیرینا ف رن س شان نام - و رگ یران ۲ ۱۷۵
- ۱۴- خو یندن و و نیگایک ل دق ین و ل ک ین و ۲ ۴۱۵
- ۱۵- ج میل ین نجب ر ئ و شاعیری ین ژ ب ت ک شان ن ژیا ل ک ین و ۲ ۴۵۴
- ۱۶- پشو ل بناری گ کاندا چیرک - و رگ یران ۲ ۵۳
- ۱۷- پرسیار کان ب دوائ و ینا مدا د گ ین چاوپ ک و تن ۲ ۵۵۳
- ۱۸- ه ست ین شاراو کانی ن و د یر کان نام ۲ ۲۳۳
- ۱۹- خانم ک ی ن و ئ م شاعر شاعر - و رگ یران ۲ ۵۰۴
- ۲۰- چ ند ت کست کی س ر تاش ب رد کانی و رکا شاعر ۲ ۱۹۰
- ۲۱- A Song foe anexile ۲۱- شاعر ب ئینگلیزی ۲ ۵۵
- ۲۲- دیوانی م شخ ین دوو ب رگ شاعر ۱ ۱۴۳۴

خەزانی پائیز یان خەزانی سیاسی
کوردستان ... حامی ئەحمەد عەلی

به سه کردنی ئە نجامی یفراند م و سه کردنی سه ر کایه تی هه ر م به ه یج شه وه یه ک دخی سیاسی هه ر م چاره سه ر ناب ت، به کو ئه وه ی ده رفه ت ب ده سه ا تدارانی حکومه تی هه ر م می کوردستان ده ه سه ن ت و چانسی ئە وه یان پ ده دات جار کی تر له فه رمانگه ه سمیه کاند خزمه ت بکه ن ده ست له کارک شه انه وه ی به ک مه ی هه ر سه سه ر کایه تی هه ک یه نه ک سه کردن، چونکه ئە م سه ده سه ا ته له چاره سه ر کردنی قه یرانه کاند ئیفلیج بون، اگه یان دنی حکومه ت کی زگاری نیشتمانی تاکه چاره سه ره

له ئاستادا سهركرده يهك ما بـت ئه و كهشتيه له كه ناري ئاراميدا له نگر
پـ بگرـت به پـي بـ چوني زـ ربه ي كه سايه تيه نيشتمانيه كان (دكتـر
به رهه م سالج) ه كه ئـستا سهر كردا يه تي قهواره يه كي سياسي دهكات ئه و
له توانايدا هه يه قهره بوي ئه و شكسته ناوخـي و دهره كيه ي ههرـمـي
كوردستان بكا ته وه، ئه و پرـسه يه ي كه بوه هـكاري ماـ وـراني ده يان و
هه زاران خـزاني ناوچه جـناكـ كه كان و شه هيد بوني چه ندين پـشمه رگه ي
قاره مان كه چي له ماوه يه كي كورتدا پرـسه كه يان سـكرد بـ ئه وه ي
زيندوي نه كه نه وه له گهـ ئه وه شدا پـشبينيه كان واي بـ ده چن له ژـر
فشاري سياسي عـراقدا ئه نجامه كانيشي ههـ وه شـننه وه، تـكچوني دـخي
سياسي ههرـم ته نها كاريگهري له سهر ژياني ئه و كه سانه هه يه كه خاوه ن
داينه مـي هه موو شـش و ـاپهـ ينـكي جه ماوه رين، ناكرـت ئه م ووـا ته
به م شـوه يه له سوـكي داخراوي شهـ و كوشتارو برسيكردن و
پـشـلكردني مافي فرمانبهران به نه داني موچه كانيان و ههـ بـزاردني
بـده نكي ودرـژه دان به حكومـاني ناياسايي و ماوه به سه رچوو
تـپهـ ندرـت، دـاوـي سه ره كي ئه م بارودـخه ئه زموني حكومـاني
كوردستان نه ته وه كه مان بوو دواي ئه و شكسته گه وره يه ش هـشتا پـارته
ده سهـ ا تداره كاني ههرـم له خه وي حكومـاني حيزب ههـ نه ساون و
تاهه نوكه ش ده ست به رداري گوتاري پهرش و بـاوـي و تاكـه وانه نه بون
ئه وه تا هـنده كـ بونه وه و دانوستان له سهر ئاستي حيزبي بوني هه يه و
هيج بايه خـك به گوتاري يه كـ يزي و گـانـه وه ي ده سهـ ات بـ سه روهري
ياسا تـئه م ساته ش بوني نيه، هه ر سه رـكـكـ گوـا يهـ ي خـم و
ئازاره كاني ميلله ته كه ي خـي نه بـت به دـنيا ييه وه ناشتوانـت سه روهري
مـژويي بـخي تـماربكات، به رده وام بون له سهر ههـ كاني ـابوردوو
سوربون له سهر سياسه تي تاكـه وانه و نا به ر پـرسـيارانه جـگاي قبوـ كردن
نيه، ده بـت به زوترين كات ته سليم به ئيراده ي ميلله ته كه مان بـن
نه وهك له ژـر فشاري دهره كي ونـوده وـه تي و ههرـمـيدا به شاراوه يي و
دوور له ميكا نيزم و ـوـهـسمـي فه رميانه دانوستان و كـ بونه وه ئه نجام
بدهن، ئه و دوو حيزبه ده سهـ ا تداره سه لما نديان ته نها له كاتي مه ترسي
خـپيشانـدان و داواكاري ـه واي ده سته جه معي هاوـا تـياني كوردستاندا
باسي يهكـ يزي ده كهن و به كرداري پـوه ي پـا په ند ده بن، بـيه چـتر
ناـبـ مافي به رگري كردن و پاراستني ئاسايشي نه ته وه يي و ناوه ندي
بـياري نيشتماني له ده ستي ئه وانه ا بـمـنـت.

له مـژوي حكومـاني ئه و دوو پـارته ده سهـ ا تداره ي ههرـمـيدا تـبـيني
كراوه ته نها له ساته وه ختي دروستبوني مه ترسي جدي له سهر به رژه وه ندي
تا يبه تي حيزبيان كـ بونه وه و لـداوان و پـه يام له سهر يه كـ يزي
نيشتماني و ته بايي كـمهـ ا يه تي ده دن و پـا په نديش ده بن پـوه ي،

به پچه وان هه بینو مانه له هه موو ساته وه خته کانی پو ویستی کورد ب یهک یزی و یهک گوتاری گه اونه ته وه ب هه دان هه ی سه رجهم ناک کیه کانی ابوردوی نوانیان و میدیا کانیان خست ته کار دژی یه کتر وهک ته وهی له دوای ودا وه کانی شانزه ی ئکت به ره وه ده یبینین، به مهش نهک فاکته ری پاراستن و بهرگریکردن نه بون دژی ته وه هه شه ده ره کیانه ی ووبه ووی ئاسایشی نه ته وه یمان بو ته وه بگره هه میسه قوربانیدان و شه هیدبونی پشمه رکهشیان به فی دا وه.

له استیدا یفراند م فاکته ر بک بوو ده رگا کردنه وه لهو شه ره سه پ نراوه ی نوان هه زه کانی پشمه رگه و حکومه تی ناوه ند ته گینا ته ج ندای ته وه شه ه پشتریش ئاماده کرابوو هه رده بوو ب لاوازکردنی پگه ی سیاسی و ئیداری کورد بکرت، کات بک گه ب یاریدا مافی گه له چن بیه و ت دانوستانی له سه ر بکات (یفراند م کراو بوو به ب یاری خه کی کوردستان) ده یان ل دوانی سه ر کی هه ر م لهو و وه وه د کی م انت کراوه که چی واخه ریکه به ت پهر بونی کات و نزیکبونه وه ی پریشکی ته نجامه کانی ته وه شه ه و ته وه قه یرانه ی که له دوا جاردا که له چه که ی له گه ردنی ها و اتیان هه به ره و گه ردنی سه ر کردایه تی سیاسی کورد پهل ده ها و ت، ده یانه و ت پر سه که هه وه شه ننه وه.

ئستا پرساری شه قام و شن بیران ده ب ت ته وه ب ت ته وه ی وتان ج به ج ی کهن پرسیار له خه بک بکن بزانی ه زامه ندن له سه ر ته وه ی وهک چن به ویستی تاک هوانه پر سه که تان ته نجامدا به تاک هوانهش ده تانه و ت ق ناغ به ق ناغ ته و ب وانا مه ناوخ ییه ک مه بانی خه بک بکه نه وه به نه بوو، ه کاره کهشی ز ر و ن و ئاشکرایه که تینتان ب ها ته وه ته وهش به ه ی دوا که وتوی عه ق ی سیاسی و ته زمونی حکوم انیتانه وه که نه تان توانی پشبینی ته م د خه بکن که هشتا له ئه لف و بییی شو نه وه ره مه ترسیداره کانیداین، گه رمایی ته قه یرانه دروستکراوه و ته وه شه ه نه خوا زراوه ز ر نزیک بو ته وه له بهرژه وه ندیه تایبه تیه کانی خ تان، حکومه تی ناوه ندی له سه ره تای ب یینی موچه ی فه رمان بهرانه وه به ل دوانی ه سمی ته نها له یهک که نا ه وه که حکومه ته خاوه نی قسه ی خ ی بوو له یهک وشه ی خ ی یهک مه رچی خ ی په شیمان نه بو ته وه ههروه ها له سه ره تای ته نگزه ی پر سه ی ا پرسیه وه ته نها مه رچی ته وه بوو ته م پر سه یه ته نجام نه در ت که ته نجامیش درا ته نها مه رچی ب دانوستان هه وه شان ه وه ی ته نجامه کانی یفراند م بوو.

عه بادی له و ته یه کیدا له ژنامه ی (“Wall Street Journal”) دا ده ت هه موو لایهک د نیاده که ینه وه به تایبهت ئرانی دراوس مان و ته مریکای

هاوپه یمانمان پشوازی له پشتگیری هاوکاریه کانتان ده کهین بهام تکایه که شه کانتان مه گوازنه وه به عراق ههروه ها که به هیچ کهسه که نادهین دهست وهردان له ناوخی عراقدا بکات، له په یام کی توندا بهرامبر به کورد ده ده ته گهر بهرده وام بن له کوشتنی سهربازی عراقی ده ده بهر پرسیاریه تیه کهی بگرته نهست و ناچارمان ده کهن جه نگ کی هه مه لایه نه له دژتان اگه یه نین، به هه زاره ها گر بهستی نایاسایی نهوت و غاز دوور له چاوی د سزان و خه مخ ران و کهسانی پسپ و نه کادیمی له ژر نه شتری ئه م گوتاره ی عه بادیدا هه ده وه شه ته وه .

تفگوری ئازادی و نرویی نو! ... تاهیر حاجی د سنان

خکی باشوری کوردستان به گشتی و چین و تو ژر زحم تک شه کان به تایب تی، زیاد له ناخکی له لایین بزوتنه و ج راوج رکانی بهر ی ناسیه نالیزمی کوردایه تی و د خ تندرین و هر ر ق ناخک به شه و یک ئ و خ تاندن یان دوبار کرد ت و و ئاسی چین و تو ژر زحم تک شه کان یان به بادا داو، (که له بنده تدا بزوتنه و ی سیاسی کوردی په یوستن به چوسانندن و ی چینایه تی و . چونکه خودی ئ و بزوتنه وان به ئ و دروست نه بون که که تای به ژاری و برس تی و نه مانی چوسانندن و ی چیانایه تی به نین، بهام هه میش له ژر ناوی زگاری گ ل و که تای هه نان به ست می نه ت وایه تی و بنه به کردنی هه ژاری هاتونه ت م یدان و خ بات و به ناو شه شیان کردو و تائستایش شانازی به و و د کهن که د ریا یک له خو نیان داو تاگ یشتون به م ق ناخ ی ئستا، بهام ق ت نا ن ئ و خو نه ز ر ی ژا له ئ سدا نه وکانی کام چینی که م یه تی بون دایان؟ چونکه باش د زانن ز ر به ی ئ وان ی له پناو زگاری کوردستاندا خ یان به کوشندا به شی هه ر ز ر ی له کو انی چین زحم تک شه کی که م گ بون، نه که له و ی شخ و م لاو د ر به گ کان و خا و ن پار دار کان). ئ و د س ها ت ناسیه نالیزم نگان و نگان که م ژوو ی که له ن و کایه د س ها ت دان له باشوور، به که دیسان له ژر ناوی پاراستنی هه یه تی کوردستان و پاراستنی د ستک و تکانی دوا ی اپه یین، چینه تو ژر

زحمه تکلیف و کر و رگرگان نیان نهک زگار کرد له باری قورسی هزاری و بکاری، به پچه وان و سده نه و ندر یتر زیان و گوز رانی نه و چین یان برده ژر م تریسداری گور و و خیشیان وک چین کی مافیا گری دند که وتنه تا بانی سامانی گشتی که مگ و خیان په کرد ملیارد ر. نه و چین سیاسی کورت بین ناسی نالیستی ه نده به ه پ بون به تا بانی و تر کردنی چتر که سیه کانیان، وائستا د یان بینین چن نه که هر که مگ یان برده ژر ق ناخی مل که چ بون به د و و تی فاشیستی م زه بی ع راق، به کو به خیشیان بون خا و م ژو و ی کی په له شکست و په له تاب و چون به یان، که چتر ناتوانن جار کیتر سه ریان به رز بکه نه و له به ران به به نا و نه یار ج را و ج رگان نیاندا.

خ کی زحمه تکلیفی ه ر م، چونکه خ یان خا و نی ه شیاری سیاسی چینای تی خ یان نین و ناسی به رد میان نش نی و له ه مان کاتدا خا و نی پارتی ش شگ ی سی به چین کی خ یان نین، به ی له لای ن پارت ج را و ج رگانی به ری ناسی نالیستی و نایینی و م زه به کانه و، ز به ناسانی ی که تی نه و یز چینای تی نه و نه و چین یان تک دا و و به گشت لای کیان به ربون ت گیانی نه و چین ه ژار کرا و و هر لای و به ش واز که دری ق به ی به دکات و به و لای خ ای دک شت. له دوا ی شکستی گشت پرسید تایید ت که ی ۲۵/۱۰/۲۰۱۷ و، که ا به رای تی که ی له ژر پلان و م رامی تایید تی بارزانیدا بو، که ی ناسی بزوتنه و ی کوردای تی خست ژر پرسیار و و ف شلی ح تمی نه و بزوتنه و ی کرد ت نه مری واقع. به په کردن و ی نه و به شاید سیاسی که دروست د به ت، هر له نه ستاو چ ند گروپ کیتر خ یان ناماد کرد و به نه و ی له ه بیژاردنه کانی نایند ی په رل ماندا به نه م یدان و بتوانن کورسیه کانی په رل مان و چنگی خ یان بخن. نه و به جگ له و ی که نه و ی کی نوی م لای و ج لالیش هر له نه و نه و دوو حزب دا به و و تاج و ی پارت کانیان بگرنه دست و له مردن زگاریان بکن.

نه م له کام ق ناخدا د ژین؟ نه م پرسیار تر تسکی بو له س رد می خ یدا. به نه م یش گرنه که بزانیان له کام ق ناخدا د ژین. ق ناخی نه ستا تیدا د ژین ق ناخی ئیفلاس بونی سیاسی تی نیولیرا یزمی س رمایه داری له و ی جیهانی و. ق ناخ که تیدا د ژین، ق ناخی نه زم گرتوی نه م سیستم کاپیتالیزم دنده ی ی که له ژر ا به رای تی ئیمپریالیزمی نه مریکی و روسی و چینیدا ی. له نه و خودی نه م سه ئیمپریالیزم یشدا که گور ترینیان نه مریکای، ه ر لای و خا و نی ها و په یمانی له گ ل که م که د و و تی تر دا له م سه ر

زَمینډا، سیاسي ټي ټسمي نیولبرایز می سَرمایه داری سیاسي ټي ټايي ټي کړنی ټايي ټي و برفراوان کړنی بازار ټي نازاد و دَست ورنه دانی د ووت لَم نَوو دا، لکات ټي وایشدا کَ قازانچ لَسرو کي ټامانچ مریي کانو و بَ، د بَ لَم ما و وړانی زیاتر بَ چنډ کي بَره مه نرو زحمه تکش و یان تاد گات ب و وړان کړنی کي ک م گ ی کیش چاو ټي چتر ل سیاسي ټي ټم نیولبرایزم ترسناک د کړت.

کاتک ل دواي داگیرکاري کوټ ل لای ن ټژمی ب عسو و ل سا ی ۱۹۹۰ ب د و ټي میلیتاریزمی ټمریکی وک دیاری کي پ ل ب ر کت و ابو، چونک ل ټي ټو ج نگی ب رپای کړد ل ناوچ ک دا، ټامانچ ل ی رزگار کړنی خ کي زحمه تکشی ع راق ن بو، ب ک و ټامانچي س ر کي و گ ټ خستنی خواستی ک مپانیا ز ب ل ا ح کانی بوو ک زوو فریا ب ک و و وک گورگی برسی ب ک و ن خوار دنی ټو و ټا ټ و ک ی دامود زگای ک ک ه بو ل و و پش و ل خزم ټي گشتی ک م گ دا بو ک ټای پ به ن و ل ج یدا بر و بدن ب ټايي ټي کړنی ک رت گشتی کان، (ه ر ک س پ رتوکی ع قیدت ټل س دم، سعود ر ئسمالیت ټل ک واری نعی می کلاین ی خو ن د ب ن و و باش ل خواست و ټامانچ کانی ټم نیولبرایزم د ن د ی ټ د گات) ع راق ل دواي و خانی س دامی دیکتاتور و ک ن ها و ی ټمریکا، ټواو کراو ب و و ټا ټک ل ج ن گ ټستانی ټواو د چ ټ تائو ی ل و و ټا ټکی ټارام و پ ک و و ژیانی ن و ن ټ و و م ز ه ب جیواز کان بچت.

دیار ټم ق ناخی ټیدا د ژین، ق ناخی ب ر ب ریزمی نیولبرایزمی سَرمایه داری و ک ی و ټا ټانی جیهان ل ن و ق یراندان و ه ر و ټا ټو ب ش و ی ک، و ټا ټانی ټ ژ ه ټا ټی ج ن گ گرتو و ل ه ر ر ش واز قورس ک ی ټو ق یرانی ب ر ک و تو ک ل سا ی ۲۰۰۸ و ل ټ ټمریکا و ټ قید و. ب ټ و ی زیاتر ل س ر با ب ټ ک ب م، ک ب م ن ج گ ی س رنج، ټ ک خراوی بزوتن و ی ټ ف گ ر ی نازادی ل باشور. ټم ټ ک خراو زیاتر ل م دی بیروبا و ی پ کاکاو و نزیک و خودی پ کاکایش وک پارتی کي خا و ن دیسپلین و خا و ن ب رنام ی ټايي ټي ب خ ی ناسرا و و ل ه مان کاتیشدا پ یو س ټ ب و ټ ل ټ رناتیف و ک ټ ج ټالان ل مانیف س ټ دا ئیشاری پ دا و و پیداگیری د کات ل س ر ج ب جی کړنی ل بواری کرداری و، یانی ک م گ ی خ س ر ی دیموکراتی و نازادیخوازی، د توانم ب م ی کسانخوازی، گ رچی ل و ی ټا بور ی و و ز ر ن چو ټ قو ټای و ک ټ و ټ ل ټ رناتیف ه گ ر ی ټی، لای م ن ټ و خا ټ یش ج گ ی ه و س ټ ل س ر کړنی جیدی. چونک ه ر پارتی ک ک د ی و ټ چینو تو ټ زحمه تکش کان زگار بکات ل د س ټی س ټم و

جوسا ندن وای چینای تی، گەر بـت و نـتوانـت بـفـرمـی کـتـای
بـخـا و نـدارـتی تـایبـتی سـر ئامراز کانی بـر هـمـهـنـان بهینیت
کـتـایبـت مـندی چـینـ چـوسـنـر کـانـ، ئـوا نـاش تـوانـت لـژـر هـمـان
بـهـوـ بردنی خا و نـدارـتی تـایبـتـدا کـمـگـیـکی یـکـسان و
یـکـسانـیـخـواز بـر هـم بهـنـت، بـیـ بـ خـودی پـکـاکـایـش هـوـستـ
لـسـر کـردنی ئـو شـواز ئابوری زـر بـی گـرنگ دـبـت کـمـجـر
لـخـا و نـدارـتی دـخـواز لـوـی ئابوری و. نیولیبرا یزمیش لـژـر
ناوی ئازادی و دـست کـرا و یـی تـاکـدا، بـر و ی بـبـازای ئازاد و کـرتـی
تـایبـت داو و لـم نـو و یـشـدا تـنـها ئـوانـ ئازادن کـ خا و نـی
سـر مـایـن نـک چـینـک کـبـغـیری فرـشـتنـی هـیزی کار کـی خا و نـی هـیچ
ئازادی کـتری نیـ.

تـفـگـر لـبـاشووردا، خا و نـی جـر کـ لـتـایبـت مـندی خـیـتی بـوـی
دـیـوـت لـتـوا و ی ئاحزایی مـوجود جـیا و از تر بـت و لـهـمـان کـا تـیـشـدا
بـخـیـان خا و نـی ئـو بـر نامـی نـین کـدوا جار بـیان و تـبـنـ کـسی
خا و نـ سـر مـایـو و کـ ئـمـانی پـشـتر بـن کـبـر جـرا و جـر کـانی
ناسیـ نـالیزمی کوردایـتی پـکـ دـنـن، لـلـایـکـیـتر بـ تـفـگـر کـاری گـرنگ
و سـتراتیژی بـ ئـو و ی و کـ ئـحزبـکـانـیـتر نـبـن و لـدوا قـنا خـدا
ئـمـانـیـش کـاریـان لـسـر خـوـتـانـدی چـینـو تـو و لـ زـحـمـتـکـسـکـان
نـبـت، بـیـان پـو یـستـ کـخا و نـ بـر نامـی ئـشـنی ئابوری بـن، تـنـها
بـر نامـی سـیاسی و کـمـمـایـتی و جـر کـ لـسـر داری بـس نیـ، یان
ئـو و ی تـنـها کـار بـبـتـ ئـو و ی خا و نـ نـگـتـیـفـکـانی بـرانبـر بـدـر
بـخـرت، بـپـچـوانـو و چـندک خا و نـ بـر نامـی یـکی ئابوری ئـشـن بـن و
جـگـو و گـیـ خـیـان دـیاری بـکـن لـو و ی پـشـتـگـیری لـکـام شـوازی ئابوری
دـکـن، بـو ئـنـداز یـش دـتـوان سـر کـوتـنی خـیـان دـیاری بـکـن، و کـ
لـسـر و ی ئـیـشار م پـدا و، خـکـی زـحـمـتـکـشی باشوور تا دـگـات
بـعـراق و ناو چـکـیش چـونـکـ خا و نـی خـتی چـیانـیـتی ئـشـنی خـیـان
نـیـ، لـلـایـن بـر جـرا و جـر کـانی بـر ژوازیـت و بـر
ناسیـ نـالیزمی کـان و بـر ئـاینـیـکـانـو و بـکار هـنـرا و ن و لـپـنا و
بـر ژو و نـدیـکـانی ئـو چـینـ چـوسـنـر رانـدا بـکـاریـان دـهـینـن و
کـردونـیا نـتـ نـو خـراکی جـنـگـکـانیـان و کـی مـا و رانـیـکـانـیـش
تـنـها بـسـر ئـو چـینـ هـژار کـرا و یـ، بـیـ ئـرکـکـی ئـخـلاقی و
سـیاسی گـور دـکـو و تـسـر تـفـگـر کـبـبـشـنی خـتی دـیاری بـکـات
لـبـرانبـر ئـو چـینـ زـرینـیـدا و بـبـشـنی بـو زـرینـیـ بـبـن ئـاخـ
ئـوان چـیان دـو و ت گـر دوا و لـژ تـوانـیـان بـگـن بـقـنا خـی سـر کـوتـن و
هـگـرتـنی بـر پـرسـیـار تی، دوا جار تـنـها ئـو چـینـ کـمـمـایـتیـن
کـدـتـوان پـارتـکـان سـر بـخـن یان و لـایـان بـخـن.

نډوۍ نوۍ لږگۍ تښتگۍ ردا دوو دنيای جياوازن، شاسوار ۽ بدول واحيد بڅۍ کسۍ کی سۍ رمايۍ دارۍ و هيچ ديار نيۍ ککۍ لښتۍ وۍ يۍ تی و پشتگیری لږ دکات. چونکۍ ئم کسۍ لښوۍ سياسيۍ وۍ هيچ پښينۍ يۍ کی نډوۍ هروک چن دډوۍ مۍ نديۍ کۍ يۍ شي هروک سياسۍ کان کۍ تادوۍ نۍ پښوۍ اوۍ لاسيکیان لښيدا بوو لښ پښکدا بون بۍ ملياردۍ، ئميش لښوۍ وۍ يۍ شۍ وۍ هروايۍ. ئوۍ بڅگۍ لښوۍ شاسوار بښوۍ بۍ ئنجام گۍ ياندنی کۍ رت تايبۍ تډوۍ وۍ و سۍ بۍ نيوليبرالۍ زميۍ وۍ خينۍ رۍ سۍ رمايۍ دارۍ. لای ئميش بۍ رنامۍ کۍ وۍ نيۍ و ناشيۍ وۍ وۍ بۍ کۍ دواچار چی دۍ کۍ لږگۍ کۍ مۍ لگۍ دا. ئاخۍ گۍ دۍ سۍ مۍ تۍ گرتۍ دۍ ست ئوۍ واکار بۍ کۍ مۍ لگۍ دۍ دۍ زۍ تډوۍ وۍ يان کۍ مۍ لگۍ خۍ دۍ کات بۍ خاوۍ ن ټيرادۍ و خاوۍ کاروچيتر پۍ ويستی بۍ خاوۍ ن کارو کرۍ کار نۍ بۍ. من نامۍ وۍ دژايۍ تی شاسوار بکۍ م، بډوۍ وۍ نډوۍ يۍ کی نوۍ بډوۍ خستوۍ تابتوانن کۍ تۍ بۍ م دۍ سۍ مۍ تۍ ناسيۍ ناليستۍ شکست خواردوۍ بدۍ. يان بۍ نډوۍ نوۍ يۍ ش ديار نيۍ ئاخۍ دواچار کام جۍ رۍ کۍ مۍ لگۍ دۍ خوازن، هر ئم کۍ مۍ لگۍ و ياساو سايۍ کۍ نايۍ وۍ تۍ ئاين لښوۍ وۍ تۍ جيا بکرۍ تډوۍ، يان بۍ رۍ سمۍ دۍ يانۍ وۍ تۍ دۍ ست بډۍ بۍ جياکردنۍ وۍ تۍ ئاين لښوۍ وۍ تۍ و گۍ اندنۍ وۍ تۍ ئاين بۍ شوۍ نډۍ ئسۍ يۍ کۍ خۍ کۍ بکرۍ تۍ کارۍ شۍ خسی و دورلۍ کارۍ بزنسۍ، ديارۍ ئم تښتگۍ يۍ تښتگۍ ريش گرنګۍ کۍ ئوۍ وانيش دۍ يانۍ وۍ تۍ کام جۍ رۍ بۍ کۍ مۍ لگۍ ديارۍ بکۍ ن گۍ رچی ۍ تۍ دۍ چۍ تۍ تښتگۍ ر گۍ ر بگۍ نډۍ قۍ ناخۍ کی واکار زياتر هاوشوۍ کانۍ نډۍ کاني ۍ ژئواۍ کوردستان بن.

نووسيني ئم بابۍ تۍ زياتر بۍ ئوۍ خاۍ يۍ کۍ بډۍ م، چيتر خۍ کی زۍ حمۍ تکۍ شۍ هرۍ م شايۍ ئوۍ نين لښۍ زياتر بخۍ تډۍ نرۍ و لښۍ رۍ دروشمی ۍ نګاوۍ نګۍ ناکرداريدا بچۍ و سۍ نرۍ نډوۍ و بخۍ تډۍ نرۍ نډوۍ. بۍ پچۍ واندۍ وۍ ئوۍ خۍ کۍ زۍ حمۍ تکۍ شۍ هرۍ مۍ پۍ ويستی بۍ اۍ بۍ رايۍ تيۍ کی شۍ شګۍ يۍ بۍ توانا هۍ يۍ تاپۍ کۍ وۍ بتوانن دۍ ست بډۍ بۍ بۍ رپا کردنی شۍ شۍ کۍ مۍ مۍ يۍ تی و کۍ تۍ هۍ نان بۍ م کۍ چۍ وسا ندنۍ وۍ جۍ راوچۍ رانۍ کۍ تائۍ ستا بۍ سۍ ريانۍ وۍ يۍ. باشوور و عۍ راق دۍ وۍ مۍ ندن لښوۍ گۍ لۍ کۍ سۍ رچاوۍ يۍ ماديۍ وۍ، بۍ يۍ چاوی گشت دۍ سۍ مۍ تدارانی ئم جۍ نګۍ ستانۍ يۍ لښۍ لښوۍ وۍ هر لایۍ و بښوۍ يۍ کۍ دۍ يۍ وۍ تۍ دۍ ستۍ لایۍ نۍ کی ناوڅۍ بګرۍ تۍ تادواچار سۍ روۍ تۍ و سامانۍ کۍ يۍ بۍ تانۍ بډۍ. بۍ يۍ بۍ تښتگۍ رۍ نازادی گرنګۍ نډۍ بډۍ نډۍ چيري دۍ م سۍ رانی ئم جۍ نګۍ ستانۍ کۍ نيوليبرالۍ زميۍ سۍ رمايۍ داری قۍ يران گرتو ۍ اۍ بۍ رايۍ تی دۍ کات.

ئايا چوونى سىر پارلەمان دىستى ئاثرىۋى گەڭىيى بوو يان ؟ ... جيهاد مودەمىد

دوۋىنى ئىۋار ۋ شىۋىكەشى، دىۋى دىست لى كارىكەشانىۋى مىسعود بارزانى، كەمەك لى گەنجەكانى جەماۋىرى پارتى جگە لىۋى پەلامارى ئابوون مەروفىيان دا ۋ نەيانەشت كەنگر ئىژنامە نووسىيەكە تەۋاۋ بىكات، بىدار ۋ چەقە ۋ بىردەۋ پەلامارى كەشكى پارلەمانىيان دا بى وىستى لىدان ۋ سوكا يە تىكردن بى پارلەمانتارەكانى بىزووتەۋى گەڭان ۋ كەمەكى ئىسلامىي ۋ مەدىكارىن كە لىۋى ئامادە بوون. بىم بابەتە ۋەك ھاۋەتەيەك دىمەۋەت ئاى خەم ۋ خەندەۋى خەم لىسەر ئىۋ ۋووداۋ ۋ چەندىن ۋووداۋى لىۋ ۋەندەۋى كە پەشتەر ۋوويانداۋ، لى سەلمەنى ۋ ھەۋەلەر ۋ شارەكانى دىكەى كوردستان بىخەم ۋو بى ئىۋى خەندەرى ئازىز.

ئەنجومەنى ئاسايشى كوردستان ۋ بىرپەرسەكانىيان كە حىزبىين ۋ نىشتىمانى نىن، بىناۋ بى ئىۋە دروستبوون كە سەروماۋى خەكەى بىپارەزن ۋ ئارامىي ۋ ئاسايش سەقامگىرەكەن، بىخەم بى پەچەۋانەۋە خەيان بوون بى سەرچاۋەى ئاثرىۋە گەڭىيى ۋ شەۋ ۋ پەكدادان. بى نەھەنى ھانى جەماۋەرى ناھەشيار ۋ كەۋ ۋ كەۋەركەى خەيان دىدەن بى كارى تەكەدەرانە ۋ پەلاماردانى دامودەزگەكانى حەكمىي ۋ پارلەمان ۋ بارەگا حىزبىيەكان، لى دىۋاجارىشدا ۋوۋى خەيان بى ھەندەك لىدوانى درەزانە سەپىدەكەنەۋە ۋ بىتەجىيەكانى خەشان كە خەۋى خەيان گەشيانكەردوون ۋ ئاينەنەۋە لى سەر قەۋ كىنە ۋ خەندەشتەن بى يەكەلىيەكەنەۋەى مەملەنە سىياسىيەكانىيان، يان تەكەكەنەۋە لى يەكەرى، فەرىيانكەردوون كەى دىيان لىكەردن ۋەك سەگەل پەلارمەردەن ۋ بىرەرىيانە دار ۋ چەقە ھەگەرن ۋ ھەچ كەسەك لى نەيارانىيان كەۋتەن بىردەست بىكەۋتەن ھەر لى كامەرامانەكەۋە تا دەگەتە

پارلېمانټارېک کړې پارلمنټري ياسايي و پارلېمانټاري هېڅ. کاتېکېش کارې بېرېريېکېيان ئېنجامدا، لې ژېړېوې و بې نهېنې دېستخېشيان لېدېکېن بې دېسېزيان بې(گېل و نېشتيمان و حېزب)، پېيان دېېن هېتا ئېوېمان هېبن هېچ هېزېک ناتوانېت لېشکېي سېرېکېتېيمان کېمېکاتېوې، بېسېام وېکوټريش ئېنامې و شاشېي تيقيېکانيان پېدېکېن بې لېدوان و بېياننامې پېوېوچې قېزېون و ناوې خېپېشاندرېکېاني خېيان دېبېن بې (ئاژاوېگېل) و (دېسټي ټېکدېر) و (تابوري پېنج).

ئېوې دوېنې ئېسوارې و شېوي ۲۹/۱۰ لې هېولېس و دېهېک و زاخې وويېدا، لې چوونې سېر پارلېمان و بارېگاسووتاندي حېزبې هاوېيمان و حېزبې ئېپېرسوېنېکېاني خېيان، لې سلېمانې و گېرميانېش ئېم کارې قېزېون و ياريې مناېانې سياسيې وويېداوې، ئېمې کارې بېکېمجارې ئېم حېزب و دېزگا ئېمنېيانې نېيې کې بېيېکټري دېکېن، هېرچ کاتېک هېستييانکړدېت بې ټېکشانېک پېلاماري بېرامبېرېکېيان دېدېن. هېر بې نموونې ئېوې لې کېرکووک لې رېژي ۱۶ ئېکېتېبېردا وويېدا و چېندين ووداوي دېتېزېن و ناخېشي بې دواي خېيدا هېنا، باېک لې يېکېتي نېشتيمانې هېسټي بې ټېکشکان و پېراوېزکېوتن کړد بېيې ئېو کارې قېزونې ئېنجامدا. ديسان لې سلېمانې - ش يېکېتي و گېان کې هېستيان بې هېژمووني گېورېي پارتې کړدېت هېوېيانداوې بې خېک ټېټ لې پارتې بکېنېوې. هېروېها پارتې هېمان ټېټي لې يېکگرتووي ئيسلامي و کېمېي ئيسلامي و گېان و يېکېتي کړدېتېوې.

تا ئېستا چېندين جار ئېم کارې قېزونې بې بېرچاوي هېزې ئېمنېيېکان و حوکومېت و وېزارېتي ناوېوې ئېنجامدراوې. يېک هېزې لېم هېزانې لې کاتي ئېم ووداوانېدا نېک هېر قسېناکېن بېېکو لې ژېړېوې هېاني خېکې بېرېريې گېشېکراوېکېي خېيان دېدېن، کېي کارېکېيان ټېواوکړد ئېوسا بې قسې قې و نابېچې دېکېوېنې لېدوان؛ "ئېوې دېسټېکې ټېکدېر و ئاژوې گېر بوو"، "چېند کېسېکمان لېو ئاژوېگېانې گرتووې و دېيانديېن بې دادگا"، حېزبې بارېگا سوتاو و هېرشکېراوې سېرېکانېش شېرمنېانې و بېئېابېوانې دېېن" وونکړنېوېمان لې حېزبې دېسټرېشتووي ئېو دېقېرې و حوکومېت دېوېت" لې کاتېکدا کې خېيان بېشېکن لې حوکومېت و خېشيان پېشتر هېمان کارې قېزېونېيان ئېنجامداوې.

هېندېک جاريش لېدوانېکانيان داواکاري و تکا يې! "هېوادارين شېي ناوې وونېدات، چونکې هېموومان دېسوټېين"، "هېوادارين بې عېق و لېژيک مامېبکېين"، وېک ئېوې دووژمنانې گېلي کورد هېرشکېي

کردبـت، یان وک ئووی ئو و خـکـی هـرشیکـردوـتـ سـریـان،
خـکـانـک بن لـ دـرـووی خـیان، ئاشکرایـ لای هـموومان کـ شـ
دزـوـکـانی ناوـخـی کوردستان لـ نـوان حیزبـکاندا بـ فـرمانی
سـرـکی حیزبـکان و فـرماندـی یـکـمی چـکـداری دـکـرت کـ خودی
سـرـک حیزبـکان خـیان.

لـ استیدا، نـ بارـگاسووتانـدن و نـ هـرش و پـلاماری چـند
بارـگایـکی حیزبی یان دامودزگای حوکمی و پارلـمان، خـی لـ
خـیدا هـندـ ترسناک نیـ، ئـنگـ کاری وا لـ دنیای سیاست و بـ
تایبـتی لـ خـپیشاندانی خـپیشاندـراندا زـر جار ـوویان دابـت،
بـ تایبـتی ئو و خـپشاندانـ جـماوـریـانی کـ لـ هـستـکی
چینایـتی و جیاکاری و پـراوـزخستن و برـسـتیـو سـرچاوـ
دـگـرت، زـر جار تووندوویتیـی بـخـیـو دـبـینـت، بـمـ ئـمـی لـ
کوردستاندا ـوودـات، لـ بارـگا سووتانـدن و چوونـ سـر بارـگای
حیزب و چوونـ سـر پارلـمان و دامودـزگای حکومی، ترسـکـی
لـوـدایـ، ئو و حیزبانـی خـیان حوکمـان، ئو و حیزبانـی فراکسوـنی
گـورـیان هـیـ لـ پارلـماندا، ئو و حیزبانـی هاوپـیمان، ئو و
حیزبانـی بـ ناوی دیموکراتیـی و سـسیال دیموکراتیـی و دـیان ساـ
تـمـنـیان هـیـ و خـیان بـ خاوـنی (شـشـ و بزووتنـووی زگارخیوازی
گـلی کورد) دـزان، هـر کـ دمیان کردـو بـرامبـر بـ یـکـتری
دـنـ، ئـمـ خاوـنی(ـووبارـک لـ خوـنین)، هـر بـم ناوانـشـو و
بـم دروشم و پـرچـمانـو توانیویانـ جـماوـرـکی بـرینی خـکـی
کوردستان بـکـن بـ ئـندام و لاینـگر و هـواداری خـیان، خـیان ئـم
کارـ دـندـی و قـزـونـ دـکـن بـرامبـر بـ یـکـتری، خـیان خـک و
جـماوـرـکـی خـیان وا ـاهـناوـ کـ حیزبی بـرامبـریان، بارـگای
بـرامبـریان، ـای جیاوازی بـرامبـریان، ئووی لـ گـنـیان نیـ،
دوژمنـ، لـ دوژمن خراپـترن و بـ ناچاری هاوپـیمان لـ گـنـیاندا.
ئـم پـروـردـیـ ـکـ وک ئو و وایـ لـ قوتابخانـیـکـدا مامـستاگان
هانی قوتابیانـ پـلـ جیاوازـکان بدـن لـ یـکـتری و وک دوژمن
وـنـایان بـکـن لـ بـرچاوی یـکـتری.

ئـم حاـتی دووژمنکاریـی نـوان ئـم حیزبانـ، هـندـ ترسناک کـ
شـبـتـو بـ ناو خـزانـکان، بـ ناو قوتابخانـکان، بـ ناو
دامودـزگـا حکومی و وـزارـتـکان، بـ ناو خودی پارلـمان و
دامـزروـ یاسایـکان، بـ ناو خودی ـکـخراوـ ناحکومی و
مـدـنیـکان، ئـم شـبـبوونـوویـ وک ئاماژـم پـدا ترسـکـی لـوـدا
کورت نابـتـو کـ چـند بارـگایـک دـسوـتـنـرت و تـواو، بـکو

ترسککەى لـو دایە کە کەم مەگە لـ بـریەک هـ دـو شـنـتـو،
دووژمنایەتی و ق و کینە دـچـنـت لـ ناو خـکـدا و بـرـو بـ
تووندوو تیژی دـات.

بـیـ بـای من پـوـیـستـ لـ سـر هـ موو کـسـکی بـ ئاگا، لـ سـر هـ موو
شـنـبـیر و نووسـر و ئـدیـب و کـمـمـگـی مـدـنی و یـکـخـراو
مـدـنـیـکان زـر بـ تووندی بـچـنـو بـ گـز ئـفـتـاری بـر بـرـتیـ ئـم
حیزبانە و ئـم دوو ووی لـ کاری سیاسیاندا. ئـوانـی بارـگـای
حیزبـکانـیان سوتاند لـ گـرمـیان و سـلـمانی و هـوـر و زاخـ،
ئـوانـی پـلامـاری پارلـمانـیان دا، ئـوانـی بوون بـ سوتـمـنی شـی
ناوـخـ، ئـوانـی ئـژـنامـنووسـکان و پـیاو ئـازا سـیاسـیـکانی
کوردستانیان تـیرـکرد، ئـوانـی ئـژـوـگـگـک نـین لـ دـرـو
حیزبـکانی کوردستان و بـ تایبـتی لـ دـرـو و پارتی و یـکـتی نـین،
بـکو ئـوانـی گـشـکـراوی دـستی پارتی (دیموکراتی) کوردستان و
(یـکـتی) نیشیمان کوردستان.

دیسان دـمـوـت ئـوـش بـم، هـندـی ٣١ ی ئاب و ١٦ ی ئـکتـبـر دوو
ووداوی فروفـی سـیاسـی قـزـونی پارتی و یـکـتـین هـندـ خـیانـت
نـیـ، ئـگـر ئـم کار سـیاسـیان خـیانـت، ئـی چـن ئـم خـیانـتان
قبوو دـکـرت، ئـی چـن لـپـرسـینـوی یاسایی و سـیاسـی لـ سـر ناکـرت
و نادرـن بـ دادگا، ئـی چـن پـکـو و یـکـ حکومـت دروستـکـن. بـ
بـوای من ناو بردنی ئـم ووداو سـیاسـی قـزـونان بـ خـیانـت بـ
هـوـرکردنـوی بـاری دـروونی خـکـکی گشتی و ئـو
دروشمـ"کوردایـتی" یـ درـزن و ساختـچـیان، تا خـکـکی ئـخی بـکـن
کـ یـکـتـیـکان بـ پارتیـکانـیان گوت خـیانـتیان کردوو، هـروـها
پارتیـکانـیش بـ یـکـتـیـکانـیان گوت خـیانـتیان نـدوو، خـیانـت
پـناسـی خـی هـی. ئـم مامـمـ سـیاسـی قـزـونان سـتراتیژـیـتی
هـردوولایان، ئـگـر بـم جـر سـیاسـت نـکـن، ئـنگـ بـچـو کـنـو،
رـنگـ نـتوانن یـکـتری زیندوو کـنـو و بـردـوام هـمژموونیان بـ سـر
خـکـکی کوردستاندا گـورـبـت و بتوانن بـ ناوی کوردایـتیـو خـ
بـخـتـن.

جیهاد موحد مـد

٣٠/١٠/٢٠١٧

کاتی بـ دیلی کـم نیستی ! ... سـردار عـبدوـا حـمـ

لـووتارـکی پـشومدا باسی سـ جـر چـم کردو لـ بـرانـبـ
یفراندـمدا لـم بـشـدا باسی بـ دیلی کـم نیستی دـکـم بـ کـمـگـای
کوردستان کـ دـکـرت هـرسـ لایـنی چـپ بـشدار بن لـ بـ هـز کردنی
ئـم بـ دیلـ کـم نیستیـدا بـ گشتی وچـ پی سـ یـم (چـ پی کرـکاری یا
کـم نیزمی کرـکاری) بـ تایبـتی.

کوردایـتی لـشـرمـزاری زیاتر هیچی تری نـبوو بـ خـکی کوردستان
، هیچ شـتـک نـبوو لـ مـژووی کوردایـتیدا جـگـای شانازی تاکی کورد
بـت ، مـژووی شـی ئـم بزووتنـو یـ ئـو بـوو کـ هـمیشـ باـکی
ناو ئـم بزووتنـو یـ پـشـ لـشـکری کردوو بـ دـوـو تـ
کـنـپـرستـکانی ناوچـکـ بـ لـدانی بزووتنـوی هـقـخوارنـی خـکی
کوردستان کـ نـمانی ستـمی میللیـ لـ هـرچوار پارچـی کوردستاندا .
بـشـکی تر لـ مـژووی شـی ئـم بزووتنـو یـ ئـو بـوو کـ شـی
ناوـخـیان لـ پـناو دـسـاتی پاوانخواریدا ج لـ شاخ وچ لـ شار بـ
درـژایی نیو سـدـهـگیرساندوو و بـ دـیان هـزارکـسیان لـ خـکی
کرـکار زـحمـتـکی کوردستان لـ ناوبردوو ، ئـوکاتـنـشی کـ
شـیان نـکردوو پـکـو و شیلـی گیانی ئـم خـکـیان مـژیو و
خـکیان هـزارو برسی کردوو و خـیان دـوـمـندو تر تـسـل تـسـل
کردوو .

تـنها چـند فاکتـک بـ استی ئـم قسانـ لـ مـژووی زیاتر لـ نیو
سـدـی ئـم بزووتنـو یـ لـ کوردستانی عـراق (باشور) بـسـ بـ ناسینی
ئـم بزووتنـو یـ ، ساـی ۱۹۶۶ تاـانی هـزـکی دروست کرد بـ ناوی
جـلالی بوو پـشـ لـشـکری سوپای عـراق لـولاشـو هـزـکی بارزانی بـ
ناوی مـلایـیـ بوونـ داردـستی شای ئـران تابوونـ هـی
ئـشبـتاـکی گـورـ لـ ساـی ۱۹۷۵ . لـ پاش شـرشی ئـران لـ سالی
۱۹۷۹ بارزانی هـزـکی دروست کرد بـ ناوی قیادـ موـقتـ بوونـ کـوا
سوری بـر لـشـکری سوپای پاسدارانی خومـنی لـ دژی خـکی کوردستانی
ئـران . لـ ساـی ۱۹۸۸ پارتی ویـکـتی و بزووتنـو یـ ئیسلامیـکان پـشـ
لـشـکریان کرد بـ سوپای پاسدارانی جمهوری ئیسلامی ئـران بـ داگیر
کردنی هـلـجـ وهـندـ شوـنی تر ، لـ ساـی ۱۹۹۱ کـ اپـرین کرا
ئـم هـزانـ بوونـ داردـستی ئـمـریکا و غـرب و ئـردوگایـکیان بـ
خـکی کوردستان دروست کرد . ساـی ۱۹۹۶ لـ ۳۱ ی ئابدا پارتی پـشـ

لەشکری کرد بە سەدام و بە عەس بە داگیر کردنی هەولێر و کوردستان لە
 بەرانبەریشدا یەکەتی پەش لەشکری داکرد بە ئێران بە شارێکانی
 کەرکووک و گەرمیان. لە ساڵی ۲۰۰۰ دا کاتێک مەنێستەکان داوای
 سەربەخۆیان بە کوردستان دا کرد هەزەکانی یەکەتی پەلاماری
 کە مەنێستەکانیان داو ۵ کەسیان لە تێر کردن . لە ۲۰۰۳ دا کە
 سەدام ھووا ئێمە حیزبانە بە زەر کوردستانیان لکاند بە عێراق کی
 قەومی و دینی و تائیفی و کەخاوەنی ھەشتین سیناریی بوون . لەو
 کاتێو تا ئێستا دەسلاتی ئێمە حیزبانە کوردایەتی نموونە
 خراپترین دەسلاتی مافیایی بوون و خەلکی کوردستانیان برسی کردوو
 و ئازادیخوازانیان تێر کردوو ، دوا جار ئێمە ھەزانە پاش
 دژایەتی کردنی رێفراندەم سەرێنجام ملیان دا بە خواستی خەلکی
 کوردستان بە سەربەخۆیی لە رێفراندەمە کدا بە مەم بەکی تری ئێمە
 بزووتنە و یە یا باشتەر بەیم بەکی ناو یەکەتی نیشتمانی دێستی
 ئێران و عێبادی گرت بە شکست پە ھەنانی ئێمە خواستی خەلکی کوردستان
 ھەگەیان بە لەشکرێکانیان دا لە ۱۶ ئێکتەبەر ۲۰۱۷ شاری کەرکووک
 داگیر بکەن .

ئێستاش وا خەریکە ئاگری شەھەکی ناوخیی خەش دەکەن و بە بن بەست
 گەشتون ، ھیچ ئومەدیک نەماو بە ھەزانە کوردایەتی دەبەت
 ھەگەیانەکی تر بکەرێت و بە زگاری خەلکی کوردستان ئێویش ھەگەیانە
 وکە مەنێزم . تەنھا بە دیلی کە مەنێستە دێتوانەت خەلکی کوردستان لە
 ھەموو نەھامەتیەکانی دەر بێنیت . ئێو بە دیلی کە مەنێستە ۱۴ سا
 ھەگەیانە خەلکی کوردستان نیشاندوو بە زگار بوون بە مەم بە ھە
 بە ھادەستی ناسیونالیزم و حیزبێکانی کوردایەتی و نەتوانراو ئێمە
 زگار بوونە بێتە دی ، ئێو بە دیلی کە مەنێستی بوو دژی مانە و
 ستەمی میلی و کەشێ خەلکی کوردستان بوو ھەگەیانە رێفراندەمی
 ھەبژاردوو بە نەمانیان . ئێو بە دیلی کە مەنێستی بوو دژی
 گەندەمی و دزی و ھوووتی بەرپرسیانی بزووتنە و کوردایەتی بوو ،
 بە مەم بە داخ و ئێمە بە دیلێ تا ئێستا نەیتوانیو ئامانجەکان
 بپەکە و بێتە جەمی متمانی خەلکی کەرکار و زەحمەتکێش و تەواوی
 کە مەنێکانی خەلکی کوردستان ھەچەند لە سا ھەکانی ۱۹۹۱ تا سا ۱۹۹۴
 پاشان تا سا ۲۰۰۰ وەک ھیزێکی گەورە بوون و جەمەتەمانە بوون بە مەم
 لە و کاتێک دواو ئێمە بە دیلێ لە پاشاکشدا بوو ھە ئێمەش
 دێگەتە و بە ھەردوو فاکتەری بەتەخت و خەیی ، فاکتەرێک بە تەخت
 دێگەتە و بە سەرکوتی ھەزەکانی کوردایەتی بە سەر تەواوی کە مەنێگە
 دیار کە مەنێستەکانیش وەک بەشێکی کە مەلگە زیانیان پە گەشتوو ،
 فاکتەرێکیش دێگەتە و بە نەبوونی پلان و نەخەش و تاکتیکی پەویست

، وکارو پراکتیکی گونجاو لایک و ل لایکی تر و پرش بلاو
پکردنی یزکانی ئم چپ و وازه نانی زرک ل کادیرکان ل
کاری حیزبی و کخراوی بوو .

ل ئستادا هردوو فاکتورک خریک بهیز د بن وفا یرسی به هزی
کم نیزم بر و ل ناوچوون دچ ل ووی باب تی و کوردای تی
فشلی ه ناو ل چار ساری کشکانی خک دا و وک د و رانی
پشووش یک دست نین به داس پاندنی س رکوتی کم مگا به
کم نیست کانیش و . ل ووی فاکتوری خیش و هیچ کات
کم نیست کان وک ئستا یک دست ن بوون ل ووب رووی بون و
کش یک کی گوری خ کی کوردستاندا جگ ل س رج م حیزب کان
کم نیزمی کرکاری ل ع اراق و ئران و کوردستان هیزگ لی کم نیستی
وچ پی تریش ه بون هاو او هاوکار بوون ل به یار دانی چار نوی
خ کی کوردستاندا ل ریف راند م کی ئازاددا ، د به ئم به ه ند
و رگیر ه ول بدر ه ماه نگی زیاتر بکر به کارکردن به به ه
کردنی بدیلی کم نیستی ل کوردستاندا . پویست هاوکاری کان
ل جیکی و مادی و م عنوی بن ، د کر هاوکاری ئعلامی بن ت ل فزین
و ک نا کان و ئ نام کان بخ بند گ به به ه ز کردنی ئم بدیل
یا د به ه و بدت ئم بدیل ل کوردستان بب ت خا و ن ک نا کی
ئاسمانی خی ، اک شانی پشتیوانی س ندیکا کرکاری کان وه ز چ پ
و ئازادخوازکانی دونیا به ئم بدیل یک تر ل ئرک کان
کم نیست کان بت ، ه و دان به کخراو کردنی کرکاران و خ کی
کوردستان ل کخراوی س رب خ خی خا ند ا وک کاری ئ تینی
کم نیست کان بخر ت د ستوری ج به ج کردن و ه موو به ئم
م بست بچین م یدان و .

ئم کم نیست کان کوردستان و ناوچ ک د کر ت ه موو پک و کار
بک بن به ئا مانج دوورو نزیک کان ئم بدیل کم نیستی ک
ئامانجی ل ئستادا چار ساری کیشی خ کی کوردستان و دام ز راندنی
د س ها ت کی سکی لار و ل ئا ییند شدا ششی س شالیستی
و دام ز راندنی کم مگا یک کی ئازاد وی کسان .

سردار ع بدو ا ح م

۲۹/۱۰/۲۰۱۷

کوردستانی عێراق - لێ بێرامبەر مەدەلاکی نوێی حکومەتی ئێران ... کاوە جێبەجێ

قەس و باسێک لێ لایەن بێبەختێز کاوە جێبەجێ سەبارەت بە:
کوردستانی عێراق - لێ بێرامبەر مەدەلاکی نوێی حکومەتی ئێران ...